

Gabriel BĂRDĂȘAN
Ana-Maria RADU-POP
(Universitatea de Vest
din Timișoara)

**Limba română esențială: conexiuni
romanice – construcția curriculară
a unei discipline pentru studenții
anului pregătitor vorbitori de limbi
romanice**

Abstract: (Essential Romanian: Romance Connections – Curriculum Design of a Course for Preparatory Year Students Who Speak Romance Languages) In the present paper, we address the advantages of an optional course designed for international students who use a Romance language as their primary means of communication. This course uses linguistic content that allows for the identification of Romance connections in the teaching of Romanian as a foreign language, facilitating the transfer of previously acquired language competencies into a new, related language. Using the "7 Sieves Method" as a tool for filtering and organizing relevant content for linguistic transfer, we outline the specific aspects of each component of language – phonetics, morphosyntax, and vocabulary – through which Romance-language convergence can be highlighted. In addition to the advantage provided by the Romance linguistic background in such a learning process, some challenges naturally arise, the most significant being the persistence of linguistic habits from the mother tongue, visible in accent, pronunciation, grammatical structures, and lexical elements (false friends). Our proposed curriculum design proves its usefulness through a contrastive and contextualized approach, thus contributing to a more efficient learning process for Romance-language speakers acquiring Romanian.

Keywords: *Romanian as a foreign language, Romance convergences, 7 Sieves Method, linguistic habits, curriculum design.*

Rezumat: În lucrarea de față vom aborda avantajele unei discipline opționale dedicate studenților internaționali care utilizează o limbă romanică în comunicarea curentă. Această disciplină valorifică unele conținuturi lingvistice ce permit realizarea de conexiuni romanice în predarea limbii române ca limbă străină, facilitând transferul unor competențe lingvistice deja dobândite într-o limbă înrudită cu româna. Utilizând „metoda celor 7 site” ca instrument de filtrare și organizare a conținuturilor relevante pentru transferul lingvistic, vom delimita aspectele specifice fiecărui compartiment al limbii – fonetică, morfosintaxă, vocabular – prin care se pot evidenția convergențele romanice. Pe lângă avantajul pe care îl oferă suportul romanic într-un astfel de demers de învățare, există, în mod firesc, și câteva posibile dezavantaje, cel mai important fiind persistența habitudinilor lingvistice din limba maternă, manifestate prin accent, pronunție, structuri gramaticale și elemente lexicale (false friends). Propunerea noastră de construcție curriculară își dovedește utilitatea printr-o abordare contrastivă și contextualizată, contribuind astfel la eficientizarea procesului de învățare a limbii române pentru vorbitorii de limbi romanice.

Cuvinte-cheie: *româna ca limbă străină, convergențe romanice, 7 site, habitudini lingvistice, design curricular.*

1. Introducere

Predarea limbii române ca limbă străină (RLS) este un domeniu în care activitățile didactice se desfășoară utilizând metode de învățare a limbilor consacrate și testate în timp, respectând standardele fixate de *Cadrul european comun de referință pentru limbi* (CECRL 2003), dar, în același timp, reprezintă un domeniu în care se caută în mod constant metode de predare-învățare noi, inovative, ancorate în realitățile prezentului și conectate la nevoile diverselor categorii de cursanți care se află în procesul de achiziție a limbii române ca limbă străină.

Preocuparea de a oferi demersuri de învățare caracterizate de eficiență și atractivitate, care să fie centrate pe nevoile și backgroundul plurilingv și multicultural al cursanților se materializează metodologic și didactic în variate forme și se poate repera atât la nivel unei activități didactice curente, cât și la nivelul organizării unui program de studii al cărui scop este achiziția limbii române ca limbă străină. La nivel curricular, această preocupare se poate concretiza prin propunerea de discipline noi care, alături de cele deja consacrate, să contribuie la sporirea potențialului de achiziție a RLS, apelând la suportul metodologic propus în domenii care au în sfera lor de interes plurilingvismul.

Un asemenea exemplu de demers îl constituie propunerea noastră de construcție curriculară prin disciplina opțională *Limba română esențială: conexiuni romanice* din planul de învățământ al anului pregătitor de limba română din cadrul Universității de Vest din Timișoara. Pentru a evidenția utilitatea unei asemenea discipline în curricula acestui program de studii vom analiza suportul metodologic pe care se construiește această disciplină și vom prezenta elementele esențiale din fișa disciplinei, ca rezultat al demersului nostru de construcție curriculară.

2. Abordarea metodologică a disciplinei

2.1. Apelul la intercomprehensiune

Pentru abordarea metodologică a proiectului de disciplină pe care îl propunem – *Limba română esențială: conexiuni romanice* – apelăm la suportul teoretic și practic-aplicativ pe care funcționează domeniul *intercomprehensiunii*, definită în studiile de specialitate drept „alternativă metodologică de formare lingvistică ce oferă utilizatorilor săi o soluție practică de comunicare în contexte plurilingve și multiculturale” (Spiță, Tărnăuceanu 2010, 8). Intercomprehensiunea implică o abordare pluralistă a limbilor străine, fiind utilizată în variate contexte educaționale (v. De Carlo, Garbarino 2016, 13), și este considerată „o metodologie de predare și învățare bazată pe dezvoltarea capacității de a înțelege alte limbi prin exploatarea asemănărilor cu unul sau mai multe idiomuri prezente în repertoriul cursanților și prin învățarea, recunoașterea și sistematizarea unor strategii...” (t.n.) (Bonvino, Garbarino 2022, 18).

Strategiile de comunicare folosite în intercomprehensiune pot reprezenta în cadrul disciplinei *Limba română esențială: conexiuni romanice* o alternativă

metodologică de formare lingvistică inițială în limba română, respectiv o soluție practică de acomodare cu specificul limbii române la cursanții care nu au studiat deloc româna (deci la nivelul începător), bazându-ne pe varietatea limbilor romanice pe care aceștia deja le cunosc și le utilizează ca vorbitori nativi sau ca vorbitori fluenți.

2.2. Specificul mediului de învățare

Cadrul academic în care studenții anului pregătitor parcurg cursurile de limba română se caracterizează prin variatatea spațiilor de proveniență a cursanților, aspect ce implică diversitate în multiple planuri (al limbilor materne, al limbilor de circulație internațională cunoscute, al experiențelor de comunicare și de învățare, al backgroundului cultural, al practicilor sociale, culturale și interculturale utilizate etc.). Un atare context plurilingv și multicultural trebuie văzut nu ca o dificultate în atingerea finalităților programului de învățare a limbii române, ci prin prisma avantajelor pe care le-ar putea avea pentru procesul de achiziție a limbii.

În spiritul acestei idei, considerăm că un context de învățare plurilingv și multicultural oferă mai multe avantaje: poate reprezenta *o soluție de inițiere în învățarea unei limbi noi*, în special dacă vorbim despre cursanți care provin din spații în care se vorbește o limbă înrudită cu româna (spațiul romanic continental sau extracontinental); poate asigura *un confort psiho-emoțional* pentru cursanții care încep studiul limbii române prin suportul lingvistic oferit de o limbă pe care o stăpânesc deja pentru a învăța o nouă limbă; de asemenea, facilitează *coprezența în procesul de învățare a limbii române a unor limbi romanice cunoscute* (materne/native/utilizate fluent), alături de română, fără a fi necesar apelul la limba engleză, ca suport lingvistic mediator.

2.3. Motivația în procesul de învățare – contextualizarea romanică

Formarea competențelor de comunicare în limba română printr-o imersiune în context romanic poate consolida sentimentul de apartenență lingvistică la un areal lingvistic ce depășește limitele limbii materne (cf. Spiță, Tărnăuceanu 2010, 9) și poate stimula cursantul să-și activeze resurse lingvistice (din limba proprie) pentru a accede mai ușor la competențele de comunicare în limba română.

2.4. Demersul de construcție curriculară

Premisa demersului de construcție curriculară a disciplinei *Limba română esențială: conexiuni romanice* o constituie faptul că vorbitorul care stăpânește (în grade variate) una sau mai multe limbi romanice poate face apel la cunoștințe lingvistice preexistente din alte limbi romanice în achiziția unor elemente lingvistice specifice românei prin activarea capacității de transfer lingvistic, comunicativ, cultural (v. Araújo e Sá 2010, 18). Astfel, cursul *Limba română esențială: conexiuni romanice* își propune să valorifice didactic aceste mecanisme cognitive de care dispun cursanții care învață limba română.

Demersul metodic și didactic de familiarizare cu specificul lingvistic al românei se fundamentează pe următoarele concepte (v. Araújo e Sá 2010, 21-22): *pluralitate lingvistică* (sprijin în orice altă limbă romanică cunoscută); *învățare conștientizată* (conștientizare și mobilizare a unor cunoștințe prealabile din limba maternă și conectarea lor la noile cunoștințe lingvistice de însușit din limba română); *adaptare interacțională* (prin apelul la alte competențe fundamentale implicate în interacțiunile sociale – metalingvistice, cognitive, de învățare sau autonomie, responsabilitate).

Utilizarea suportului metodologic oferit de intercomprehensiune oferă o serie de avantaje din perspectivă metodică și didactică procesului de achiziție a românei ca limbă străină (cf. Kostomarov 2010, 47): *valorificarea similitudinilor lingvistice caracteristice unui grup de limbi înrudite* pentru a facilita noile achiziții lingvistice prin transfer de conținuturi lingvistice dintr-o limbă/mai multe limbi romanice în limba română; *exploatarea în scopuri didactice a aspectelor extralingvistice comune spațiului romanic* (cf. *univers cultural partajat* – Kostomarov 2010, 46): modalități de socializare similare, cunoașterea comună a tipurilor de texte și de discurs; cursanții își dezvoltă capacitatea de a deveni autonomi în procesul achiziției unui nou idiom romanic; *cultivarea capacității metacognitive, de autorefecție*, referitoare la activitatea sa cognitivă și la strategiile de învățare a unei noi limbi înrudite cu limba nativă/maternă.

Procesul de achiziție a limbii implică, în general, abordarea integrată a competențelor de receptare (orală și scrisă) și a competențelor de producție (orală și scrisă). În cadrul disciplinei *Limba română esențială: conexiuni romanice*, având ca punct de plecare strategiile intercomprehensiunii, demersul nostru didactic se va orienta, inițial, pe achiziții lingvistice ce formează competența de receptare orală și scrisă (înțelegere și lectură), iar ulterior – asupra competențelor de producție/exprimare orală și scrisă. Așadar, avem în vedere o abordare deopotrivă centrată pe competența receptivă și pe competența productivă, interacțională, însă acordând întâietate acelor competențe pentru care raportarea la o limbă romanică deja cunoscută este mai ușor de realizat (competența receptivă facilitează identificarea rapidă a corespondențelor și similitudinilor dintre română și alte limbi romanice).

Apelul în achiziția limbii române, mai ales în faza sa inițială, la conținuturi lingvistice corespondente din alte limbi romanice (în special: italiană, franceză, spaniolă, portugheză) se justifică prin faptul că acestea (cf. Kostomarov 2010, 69-70):

1. Relevă înrudirea lingvistică și au potențial de valorificare ca resursă de învățare a unei alte limbi romanice.

2. Ghidează învățarea în baza transparenței lexicale spre rădăcini lexicale comune (romanice), permițând și conștientizarea corespondențelor grafice, fonologice și desinențiale ale unor termeni din limbile romanice.

3. Permit delimitarea corespondențelor grafo-fonologice devenite opace (prin evoluții fonetice și grafice divergente pe teren romanice) pentru a facilita accesul spre identificarea etimoanelor comune ale reflexelor romanice actuale.

4. Pot evidenția și riscurile transparenței lexicale: unitățile lexicale transparente nu coincid total, ci doar în cazul anumitor înțelesuri; astfel, este de evitat considerarea unor cuvinte românești cu corespondente romanice drept complet echivalente semantic.

Cu privire la conținuturile lingvistice din alte limbi romanice folosite ca suport în achiziția unor forme specifice limbii române se impun două observații care să ghideze procesul de predare-învățare:

1. În cazul conținuturilor gramaticale, vor fi selectate aspectele care reflectă vizibil înrudirea lingvistică a limbilor romanice, fără a exclude aspectele de natură contrastivă care diferențiază româna de celelalte limbi romanice.

2. Pe lângă avantajul pe care îl oferă suportul romanic într-un astfel de demers de învățare, există, în mod firesc, și câteva posibile dezavantaje, cel mai important fiind persistența habitudinilor lingvistice din limba maternă, manifestate prin accent, pronunție, structuri gramaticale și elemente lexicale (*false friends*).

Accesul la similitudinile și concordanțele dintre română și alte limbi romanice se va realiza prin valorificarea unor tipuri variate de materiale didactice: articole de presă, reportaje, interviuri; mesaje publice (anunțuri sonore/scrise în gară, afișe, anunțuri promoționale în magazine, buletine meteo, mesagerie telefonică etc.); situații de comunicare cotidiană și tipuri discursive prezente în spațiul personal, social, public.

Conexiunile romanice necesare accesului la conținuturi lingvistice specifice românei, pentru achiziția competenței de receptare scrisă și orală, vor fi realizate prin activități de învățare variate ce au ca suport strategii ale intercomprehensiunii și pot fi concretizate prin diverse tipuri de exerciții, dintre care amintim câteva:

1. *Exerciții de lectură a unui text în limba română*: acestea implică activități de (inter)comprehensiune cu accent pe elementele lingvistice cele mai pertinente ale textului și pe conținuturile lingvistice cu corespondente romanice care îi permit cursantului folosirea unor cunoștințele prealabile din limba romanică cunoscută.

2. *Exerciții pe baza lecturii unui text în limba română*: exerciții de asociere sau echivalare/traducere a unor cuvinte românești cu/prin termeni din limbile romanice (și de delimitare a suprapunerilor și diferențierilor semantice); exerciții de verificare a valorii de adevăr a unor enunțuri pe baza lecturii textului; de asemenea, activitățile pot valorifica forma cuvintelor, corespondențele grafo-fonologice, contextul lingvistic în ansamblu.

3. *Exerciții de ascultare a unor materiale audio*: acestea vizează exersarea capacității de receptare orală și de familiarizare cu specificul sonor al românei, relevând asemănările, dar și diferențierile sonore dintre română și alte limbi romanice.

4. *Exerciții pe baza ascultării unor materiale audio*: exerciții de asociere a mesajului scris cu cel oral; exerciții de completare a unui spațiu cu termenul auzit în varianta orală a textului; exerciții de identificare a unor unități lexicale; exerciții de reperare a sensului global al unei secvențe textuale; exerciții de identificare a unor structuri sintagmatice din enunț; exerciții de stabilire a concordanțelor/corespondențelor romanice (pentru un cuvânt la nivelul sensului/formei, pentru un anumit sunet, pentru o anumită structură gramaticală;

exerciții de identificare a unor corespondențe grafice, fonologice, desinențiale sintagmatice).

3. Rezultatul demersului de construcție curriculară – fișa disciplinei

3.1. Competențe vizate

Ca disciplină opțională în planul de învățământ al programului de studii *Programul pregătitor de limba română pentru cetățenii străini*, studiată pe durata semestrului I, cu un număr de 1 oră curs și 1 oră de seminar/săptămână, conform rigorilor fișei disciplinei, cursul *Limba română esențială: conexiuni romanice* se construiește pe următoarele competențe specifice:

a) *Competențe profesionale*: activarea, dezvoltarea și folosirea abilităților de comunicare în limba română (la cursanții vorbitori de limbi romanice) în baza apartenenței sale la familia limbilor romanice; medierea procesului de achiziție a limbii române cu ajutorul unui fond de corespondențe lingvistice comun românei și unor limbi romanice.

b) *Competențe transversale*: relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice; corecta relaționare a studenților străini cu omologii lor români; manifestarea unei atitudini tolerante; adaptarea la contextul educațional și profesional românesc.

3.2. Obiectivele disciplinei

Fișa disciplinei *Limba română esențială: conexiuni romanice* propune următorul obiectiv general al disciplinei: *cunoaștere elementelor esențiale din structura limbii române pe baza conținuturilor lingvistice care permit realizare unor conexiuni romanice la cursanții vorbitori de limbi romanice, în vederea formării competențelor de comunicare scrisă și orală în limba română.*

Acestui obiectiv îi sunt asociate în cadrul disciplinei următoarele obiective specifice:

1. Familiarizarea cursanților vorbitori de limbi romanice cu structura lingvistică specifică românei în baza apartenenței sale la familia limbilor romanice.

2. Formarea competențelor de comunicare în limba română printr-o imersiune în context romanic.

3. Transferul în procesul de achiziție a limbii române a unor competențe lingvistice deja dobândite într-o limbă înrudită cu româna pe baza unor strategii specifice intercomprehenșunii.

4. Identificarea concordanțelor grafo-fonologice, lexicale, gramaticale dintre limba română și alte limbi romanice, utilizând „metoda celor 7 site” ca instrument de filtrare și organizare a conținuturilor relevante pentru transferul lingvistic.

5. Delimitarea riscurilor și limitelor pe care le implică comparația romanică în procesul de achiziție a limbii române (limitele transparenței lexicale, falșii prieteni).

3.3. Conținuturile disciplinei

Din punct de vedere tematic, conținuturile disciplinei *Limba română esențială: conexiuni romanice* urmează, *mutatis mutandis*, structura „metodei celor 7 site” (v. Reihermer *et alii* 2001): vocabular internațional, vocabular panroman, corespondențe fonetice și grafice, grafie și pronunțare, structuri sintactice comune limbilor romanice, elemente morfosintactice similare, afixe și afixoide, adaptată însă specificului obiectivelor propuse. Predarea intercomprehensiunii nu este, în cazul de față, scop în sine, motiv pentru care și aspectele definitorii ale „metodei celor 7 site”, inclusiv succesiunea acestora, au fost reconfigurate – în designul disciplinei – din perspectiva limbii române ca limbă-țintă. Conținuturile abordate sunt distribuite în 7 unități de curs¹ și 7 unități de seminar², concepute complementar.

Parcursul tematic debutează cu un *curs introductiv*, care propune o schiță a romanității și introduce noțiunea de reperaj lingvistic, fundamentală într-o abordare de tip intercomprehensiv a limbilor romanice. Este un prim pas necesar către transformarea unor repere culturale și lingvistice romanice cunoscute în activități coerente de sesizare, interpretare, sistematizare și utilizare a similitudinilor fonetice, morfo-sintactice și lexicale romanice în vederea decodării sensului textelor și mesajelor în limba română.

Următoarele întâlniri sunt dedicate familiarizării studenților cu *specificul grafiei și al pronunțării limbii române*, respectiv cu cele mai importante *corespondențe fonetice și grafice din spațiul romanic*. Sunt introduse astfel sistemul grafic al limbii române și regulile de pronunțare specifice, cu accent pe particularitățile fonetice care o diferențiază de celelalte limbi romanice – inclusiv utilizarea diacriticelor –, dar și pe identificarea asemănărilor formale cu alte limbi romanice care pot duce la recunoașterea unor cuvinte românești. Activitățile propuse vizează citirea corectă, pronunția diacriticelor și evitarea transferului fonetic negativ și constituie totodată un punct de pornire pentru studierea celor mai importante particularități fonetice și grafice caracteristice fiecărei limbi romanice.

O atenție sporită este acordată *vocabularului*, atât celui *internațional*, care vizează identificarea termenilor de origine latină savantă, greacă sau din limbaje specializate prezenți în toate limbile romanice, cât și celui *panroman*, constituit din cuvinte moștenite din latină, prezente sub forme (mai mult sau mai puțin) asemănătoare în toate limbile romanice. Prin activități repetate de comparație interlexicală romanică – susținute de explicații de natură teoretică – anumiți termeni din limba română devin

¹(1) *Schiță a romanității. Reperaj lingvistic în spațiul romanic*; (2) *Grafie și pronunțare în limba română*; (3) *Corespondențe fonetice și grafice în limbile romanice*; (4) *Vocabularul internațional*; (5-6) *Vocabularul panroman*; (7) *Afixe și afixoide în limbile romanice*.

²(1-2) *De la latină la limbile romanice: miniportrete lingvistice și socioculturale ale spațiului romanic*; (3) *Structuri sintactice comune limbilor romanice*; (4) *Elemente morfosintactice similare în limbile romanice*; (5) *Receptarea textelor multimodale în limba română și reflecție metalingvistică*; (6-7) *Producerea de texte în limba română și reflecție metalingvistică*.

comprehensibili pentru studenți, atât formal, cât și semantic, permițându-le astfel să-și consolideze lexicul de bază în limba română.

Activitățile de familiarizare cu resursele lexicale comune limbilor romanice sunt completate, în ultimul curs, de o analiză a mecanismele morfologice care stau la baza construirii lexicului – *afixe și afixoidele*, urmărindu-se în principal recunoașterea și utilizarea prefixelor și sufixelor comune limbilor romanice, dezvoltarea capacității de formare de cuvinte noi prin derivare și compunere, respectiv deducerea sensului cuvintelor necunoscute pe baza structurii morfologice.

Explorarea zonelor de convergență lexicală și semantică din spațiul romanic trebuie completată și de semnalarea aspectelor divergente, a limitelor transparenței lexicale, manifestate cu precădere în fenomenul „falșilor prieteni” – acele unități lexicale care, în ciuda similitudinilor formale pe care le au cu termeni din spațiul romanic, se deosebesc din punct de vedere semantic de aceștia. În unitățile tematice dedicate lexicului, atât celui internațional, cât și celui panromanice, sunt abordate numeroase astfel de situații, atât pentru a preveni interpretări semantice eronate, cât și pentru formarea unei competențe de abordare critică a asemănărilor formale.

Conținuturile propuse pentru orele de seminar completează parcursul tematic conturat în cadrul cursului, adăugând în același timp o componentă practică importantă. Chestionarul de diagnoză lingvistică – aplicat în seminarul introductiv, constituie un instrument util pentru cunoașterea profilului studenților din perspectiva limbilor romanice cunoscute și a gradului de stăpânire a acestora. Pornind de la informațiile obținute prin intermediul acestuia, schița romanității și noțiunea de reperaj lingvistic sunt aprofundate prin miniportrete lingvistice și socioculturale ale spațiului romanic realizate de studenți.

Explorarea și valorificarea structurilor sintactice comune limbilor romanice și a elementelor morfosintactice similare – cuprinse în arhitectura „metodei celor 7 site” – constituie tematica a două dintre seminarele prevăzute pentru disciplina în discuție. În cadrul acestora sunt analizate comparativ construcțiile de bază (propoziții afirmative, negative, interogative, pasive și reflexive) și asemănările gramaticale fundamentale între română și celelalte limbi romanice: sistemul verbal, categoriile nominale (gen, număr, articol), prepoziții frecvente. Se insistă asupra identificării posibilelor interferențe și pe corectarea acestora, inclusiv a falșilor prieteni de natură gramaticală.

Componenta aplicativ-reflexivă este mai evidentă în ultimele 3 seminare, în care accentul se deplasează spre lectura unor texte multimodale și mai ales spre elaborarea unor texte, de dimensiuni reduse, în limba română, cu tematică personală sau academică, urmate de o reflecție asupra alegerilor lingvistice făcute, cu precizarea elementelor care au fost transferate din limba maternă, a structurilor care au fost adaptate, respectiv a formelor care au fost evitate conștient în limba română.

3.4. Evaluarea competențelor formate în cadrul disciplinei

Evaluarea scrisă va conține cerințe care implică recunoașterea unor elemente grafice, gramaticale și lexicale din limba română pe baza relației acestora cu structuri

echivalente din alte limbi romanice. O altă cerință constă în producerea unor texte scurte în limba română, completate de o reflecție metalingvistică în limba nativă a studentului referitoare la potențialul intercomprehensiv al formelor din diverse limbi romanice.

Acest tip de evaluare urmărește, în acord cu obiectivele, conținuturile și metodele de predare prefigurate pentru disciplina propusă, aprecierea competențelor formate: valorificarea cunoștințele lingvistice pe care le are studentul în diverse limbi romanice și utilizarea conștientă și corectă strategiile specifice intercomprehensiunii în procesul de învățare a limbii române ca limbă străină.

4. Considerații finale

Limba română esențială: conexiuni romanice reprezintă un răspuns curricular pertinent la diversitatea lingvistică a studenților *Programului pregătitor de limbă română pentru cetățenii străini*, oferind un cadru metodologic pentru învățarea limbii române prin activarea resurselor lingvistice romanice deja existente și prin formarea unor strategii eficiente de învățare a unei limbi înrudite.

Prin competențele pe care vizează să le formeze, disciplina își propune să fie un demers didactic cu rol de suport în procesul de achiziție a limbii române ca limbă străină, mai ales în etapa sa inițială, prin perspectiva pe care le-o oferă cursanților asupra procesului de învățare: bagajul personal de experiențe lingvistice oferit de cunoașterea unor limbi înrudite cu româna poate fi utilizat, prin conștientizarea diverselor tipuri de similitudini lingvistice, ca un avantaj în achiziția limbii române.

Referințe bibliografice

- Araújo e Sá, Maria Helena. 2010. *Formation à l'intercompréhension par l'intercompréhension: principes, propositions et défis*, in Spiță, Doina, Tărnăuceanu, Claudia (coord.). 2010. *GALAPRO sau Despre intercomprehensiune în limbile romanice*. Iași: Editura Universității Al. I. Cuza Iași.
- Bonvino, Elisabeta, Garbarino, Sandra. 2022. *Intercomprensione*. Cessena/Bologna: Caissa Italia.
- Cadrul european comun de referință pentru limbi: *învățare, predare, evaluare*. Traducere coordonată de Gheorghe Moldovan. 2003. Starsbourg: Diviziunea Politici lingvistice, Chișinău.
- De Carlo, Maddalena, Garbarino, Sandra. 2016. *Integrare l'intercomprensione ai curricoli istituzionali: le risorse della piattaforma MIRIADI*, in „Italiano a stranieri”. Rivista semestrale per l'insegnamento dell'italiano come lingua straniera/seconda, Numero 21, p. 13-19, https://www.researchgate.net/publication/313677870_Integrare_l'intercomprensione_ai_curricoli_istituzionali_le_risorse_della_piattaforma_MIRIADI.
- Kostomarov, Eric Martin. 2010. *Galanet: un didacticiel d'interaction et de réception en langues romanes*, in Spiță, Doina, Tărnăuceanu, Claudia (coord.). 2010. *GALAPRO sau Despre intercomprehensiune în limbile romanice*. Iași: Editura Universității Al. I. Cuza Iași.
- Reinheimer, Sanda, Klein, Horst G., Stegmann, Tilbert D. 2001. *EuroComRom – Șapte site: Să citim și să înțelegem simultan limbile romanice*. București: Cavallioti.
- Spiță, Doina, Tărnăuceanu, Claudia (coord.). 2010. *GALAPRO sau Despre intercomprehensiune în limbile romanice*. Iași: Editura Universității Al. I. Cuza Iași.